

Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo@lvm.fi & maija.ronka@lvm.fi
Lausuntopyyntö: LVM/1996/13/2015

16.2.2016

Nokia Oyj:n lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa

Nokia kiittää mahdollisuudesta kommentoida luonnosta ja lausuu seuraavaa.

Tavoitteesta

Datatalouden kannusteet ja datan tehokas hyödyntäminen ovat olennaisia, jopa kriittisiä, Suomen kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Linjauksessa asetettu tavoite kasvattaa datan hyödyntämiseen perustuvaa liiketoimintaa on ydinkysymys Suomen ja Suomessa toimivien yritysten menestykselle.

Luonnoksessa esitetyt toimet datan keruu- ja yhdistelymenetelmien kehittämiseksi ovat tärkeitä, mutta eheälläkään datalla ei ole arvoa, jollei sitä voida käsitellä tehokkaasti. Näinollen datastrategian tärkeimpänä tavoitteena tulee olla datan hyödyntämisen ja liikkuvuuden mahdollistaminen ja siihen kannustaminen. Yrityksen luonnollista toimintamallien kehitystä tulee tukea ennen kaikkea poistamalla esteitä datan hyötykäytölle.

Kannusteet datan hyödyntämiseen

Yksityisyydensuoja on datatalouden kivijalka ja luottamus henkilötietojen asianmukaiseen käyttöön on ehdoton edellytys datatalouden kehitykselle. Datatalous ei tunne rajoja, joten jakamattomat ajantasaiset ja yhdenmukaiset tietosuojasäännöt ovat edellytys kestäväällä digitaaliselle sisämarkkinalle. EU:n yleinen tietosuojasäätös on tervetullut esitys luottamuksen vahvistamiseksi Euroopassa ja sen yhdenmukainen soveltaminen on olennaista. Yhtäläillä tärkeää on turvata Eurooppalaisen yritysten mahdollisuudet tarjota, ja eurooppalaisten käyttäjien mahdollisuudet käyttää, palveluja rajat ylittävästi myös Euroopan ulkopuolella. Suomen tulee siten aktiivisesti tukea EU:n toimia kansainvälisten sopimusten ja standardien ylläpitämiseksi.

Lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten ohella luottamusta ja datatalouden dynamiikkaa voidaan sujuvoittaa kehittämällä periaatepäätösluonnoksen tavoitteessa 4 mainittuja henkilötietojen hallintakäytäntöjä. Tuottaakseen arvoa ratkaisujen tulee kuitenkin olla markkinakäytäntöihin sopivia ja laajasti sovellettavissa olevia. Lisäksi on tärkeää tukea käytäntöjen jatkuvaa kehitystä ja uudistumista, jotta innovaatio nopeasti muuttuvilla markkinoilla on helppoa eivätkä jäykät käytännöt hidasta innovaatioiden käyttöönottoa liiketoiminnassa tai julkisella sektorilla.

Kansallisilla sovelluksilla ei datataloudessa ole menestyksen mahdollisuuksia. Tämän vuoksi on tärkeää kiinnittää huomiota datatalouden tuomaan kansainvälistymisen mahdollisuuteen

ja sen mahdollisuuden maksimaaliseen hyödyntämiseen. Tavoite 3 ja linjaus 3.2 sisältävät kannatettavia linjauksia tästä teemasta.

Massadatan käytäntöjä muodostettaessa on myös huomioitava, että massadata muodostuu kasvavassa määrin julkisten ja yksityisten yhteisöjen prosesseissa, joissa muodostuva tieto ei usein ole yhdistettävissä yksittäiseen käyttäjään. Massadatapolitiikan tulee siten ennen kaikkea keskittyä helpottamaan datan käyttöä edistäviä palveluinfrastruktuureja ja käytänteitä yksinkertaistamalla ja keventämällä sääntelyä. Keskustelussa on tärkeää ottaa huomioon ja säilyttää sopimusvapauden periaate toimijoiden välisissä suhteissa ja kunnioittaa toimijoiden omaisuudensuojaa, silloin kun data on toimijan liike- tai yksityisomaisuutta, kuten tavoitteen 4 alla todetaan viittauksessa mm. rajoituksiin, joita omistus, sopimus tai käyttöehdot tuovat datan käyttöön.

Koulutus ja tutkimus avainasemassa

Päätösluonnoksessa esitetty tuki opetukseen ja huippututkimukseen datataloutta tukevilla tieteenaloilla on olennaista esitetyn tavoitteella saavuttamiseksi. Suomi sijoittuu eurooppalaisessa vertaisryhmässä kärkeen digiosaajien suhteellisessa määrässä, mutta mm. data-analytiikan tarve kasvaa laajempaa digitaalista markkinaa nopeammin. Erityisesti tarve tieteenrajat ylittävälle osaamiselle on voimakkaassa kasvussa ja osaajia on rajoitetusti. Tietoaineistojen hyödyntämiseen ja analytiikkaan liittyvät koulutuspanostukset ovat siten välttämättömiä kansallisen osaamis pääoman kartuttamiseksi. Myös luonnoksessa esitetyt panokset tutkimus- ja kehitysrahoitukseen (mm. Tekesin ohjelmatoiminnassa) ovat edellytys huippuosaamisen ja kansallisen kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Uskomme myös, että linjauksessa 3.1 kuvattu verkostotoiminta ja ekosysteemien luomiseen ja vahvistamiseen tähtäävät toimet ovat avainasemassa Suomen datataloudessa menestymisen kannalta. Julkinen sektori voi toimia esimerkkinä datan jakamisen synergiahyödyistä, kuten linjauksessa 2.3 todetaan. Lisäksi uskomme, että julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö ja avoin dialogi ovat, tavoitteessa 2 todetun mukaisesti, tärkeitä datatalouden edistykselle ja suomalaisen dataekosysteemin syntymiselle.

Kansainväliset käytännöt menestyksen edellytys

Datatalous ei tunne rajoja. Suomi voi, ja menestyäkseen sen tulee, kehittää osaamis pohjaa tietosuojassa, data-analytiikassa ja muilla datatalouden avainaloilla. Koulutuksesta poiketen, datan hyödyntämistä koskevat lait ja käytännöt ovat tehokkaita ainoastaan, jos niillä on tarkoituksenmukainen kansainvälinen peitto. Luonnoksen linjauksessa 3.3 esitetty linjaus aktiivisesta osallistumisesta kansainväliseen datan hyödyntämistä edistävään yhteistyöhön, niin EU:ssa kuin laajemmin, on olennaista strategian menestykselle.

Kunnioitavasti,
Nokia Oyj
Government Relations
Karol Mattila, karol.mattila@nokia.com